

Hlas Rabčíc

OBECNÉ NOVINY - OBČASNÍK

ČÍSLO 1 /2014

ROČNÍK 12

Ježiš je Pán!

Kríž! To náročné, ale zároveň nádherné slovo a obsah, ktorý to slovo nesie. Kríž. Je centrom nášho života, je základom našej viery, je jadrom týchto sviatočných dní. Kríž. Na ňom umiera človek Ježiš, na ňom sa obetuje Boh Ježiš za nás. Nezostúpil! Zostal na kríži! Kríž! Znamenie jasne viditeľné vo svetle veľkonočného rána – On vstal, Ježiš Boh a človek vstal, prekonal jeho prekliatie, prekliatie kríža a premenil ho na požehnanie.

Ako hovorí Izaiáš – na meno Ježiš sa zohne každé koleno, meno Ježiš bude oslávené. Ježiš je Pán! Ježiš je vládca sveta. Ježiš na kríži zomrel za naše hriechy a vstal z mŕtvych pre naše ospravednenie – preto je Ježiš Pán! Ak svojimi ústami vyznáš, že Ježiš je Pán a vo svojom srdci uveríš, že ho Boh vzkriesil, budeš spasený (porov. Rim 10,9). Ježiš zomrel. Ježiš Kristus vstal! Ježiš žije. Ježiš je Pán!

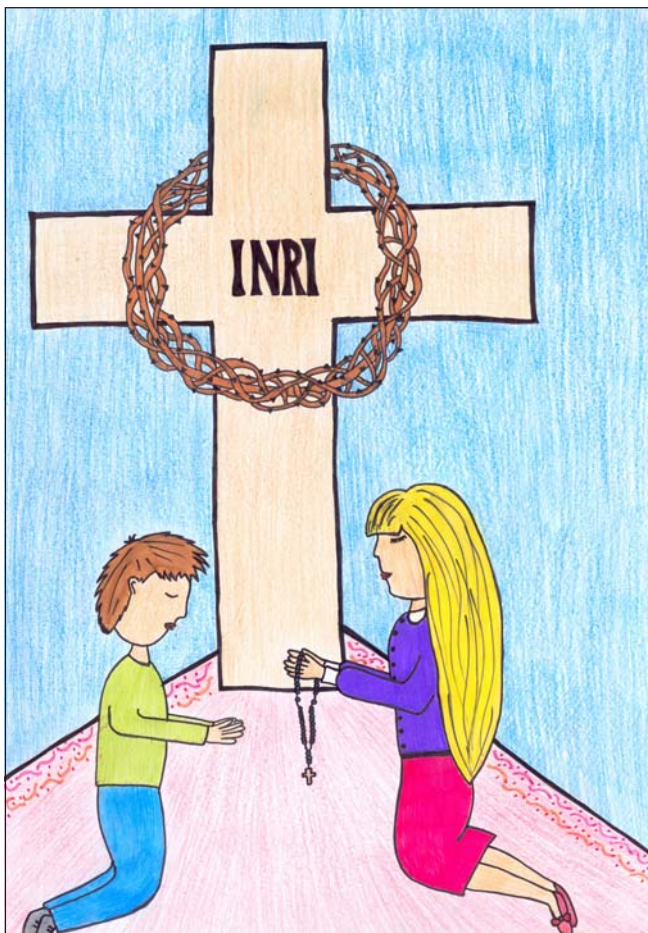
Pre nás, pre teba, pre mňa. Pre toto šiel Ježiš na kríž – pre človeka. A pre jeho víťazstvo vyznávame – Ježiš je Pán! Som pozvaný urobiť rozhodnutie a skutočne ho prijať za Pána svojho života. On učinil rozhodnutie pre nás a žije. Teraz mám ja žiť pre neho, aby som žil. Pretože žiť pre seba je nové meno

smrti. Prijaj kríž, prijaj Ježiša za Pána, prijaj službu svojho povolania a poslania a žiť. Toto je pozvanie Veľkej noci dnes v mojom živote.

Pokľaknime, vzdajme úctu, vzývajme jeho meno a žime lásku a skutočný život!

Prajem Vám požehnané sviatky tajomstva kríža a zmŕtvychvstania Ježiša

d. o. Jaroslav

PRICHÁDZA BOH!

Jedného dňa dostal istý muž správu, že sa ho chystá navštíviť Boh.

„Mňa?“ znepokojil sa. „Príde do môjho domu?“

S plnou hlavou starostí začal behať z izby do izby, hore schodmi a dole schodmi, vyškriabal sa dokonca aj na strechu, zbehol do pivnice. Teraz, keď k nemu mal prísť Boh, videl svoj dom inými očami.

„To nie je možné! Ja neborák!“ horekval. „Tu predsa nemôžem prijať takú návštevu. Všade je samá špina! Všade neporiadok! Nie je tu jediné miesto, kam by som ho mohol usadiť. Ani len dýchať sa tu nedá.“

Pootváral okná a dvere.

„Bratia! Priatelia!“ volal. „Pomôžte mi niekto upratať! Ale rýchlo!“

A rezko začal zametať svoj príbytok.

Cez hustý oblak prachu, ktorý sa v dome zdvihol, zazrel niekoho, kto mu prišiel pomôcť. Vo dvojici sa im darilo lepšie. Nepotrebné haraburdy vynesli von a spálili ich. Kolenáčky dôkladne vydrhli schody a podlahu. Pri umývaní okien minuli veľa vedier vody. Upratili a vyčistili každý, aj ten najskrytejší kút.

„Toto nikdy nedokončíme!“ frľal muž.

„Ale dokončíme.“ pokojne vravel ten druhý.

Pokračovali v práci, jeden vedľa druhého, celý deň. Nakoniec vyzeral dom ako nový, všetko sa lesklo a voňalo čistotou.

Keď sa zotmelo, išli do kuchyne a prestreli stôl.

„Teraz už môže prísť môj hosť!“, povedal muž. „Teraz už Boh môže prísť. Kde je?“

„Ved' už som tu!“ riekol ten druhý a sadol si k stolu.

„Posaď sa a zajedz si so mnou!“

„Hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta.“ (Mt 28,20)

Náš duch je ako sekera. Nedaj mu zhrdzavieť. Každý deň ho trochu nabrus:

1. Zastav sa na desať minút a trochu sa započúvaj do hudby.
2. Prejdi sa, kedykoľvek môžeš.
3. Každý deň objím ľudí, ktorých máš rád, a povedz každému z nich: „Mám ťa rád.“
4. Nezabudni sláviť výročia, narodeniny, meniny a podobné príležitosti.
5. Buď láskavý a zdvorilý ku každému. Aj doma.
6. Usmievaj sa.
7. Modlí sa.
8. Pomôž každému, kto ťa potrebuje.
9. Odpočiň si.
10. Pozeraj na nebo a zamier do výšky.

Liturgické slávenia počas Veľkonočných sviatkov 2014

Deň	Liturgické slávenie	Čas	
Štvrtok 17. 4. 2014	ZELENÝ ŠTVRTOK PÁNOVEJ VEČERE	18:00	
Piatok 18. 4. 2014	VELKÝ PIATOK	9:00	Krížová cesta
		15:00	OBRADY VEĽKÉHO PIATK
sobota 19. 4. 2014	BIELA SOBOTA	8:00	RANNÉ CHVÁLY
		20:00	
Nedeľa 20. 4. 2014	VELKONOČNÁ NEDEĽA PÁNOVHO ZMŔTVYCHVSTANIA	8:00	
		10:30	
		17:00	VEŠPERY
Pondelok 21.4.2014	VELKONOČNÝ PONDELOK	7:00	
		9:00	

UZNESENIE č. 1/2014 z riadneho zasadnutia OZ, ktoré sa konalo dňa 28.02.2014 na Obecnom úrade v Rabčiciach

OBECNÉ ZASTUPITELSTVO

A/ Berie na vedomie:

1. Kontrolu plnenia uznesenia z predchádzajúceho zasadnutia.
2. Správu o projekte „Multifunkčná budova Rabčice“.
3. Informáciu starostu obce o potrebe vypracovať Program odpadového hospodárstva a Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.
4. Informáciu poslanca Klinovského Milana o zmenách v zákone o Dobrovoľnom hasičskom zbere.

B/ Schvaľuje:

1. Návrhovú komisiu v zložení: Kubík Ondrej a Bublák Anton.
Overovateľov zápisnice v zložení: PaedDr. Borová Margita a Huráková Anna.
2. Zmenu programu o presun bodu č. 6./„Multifunkčná budova Rabčice“

ako bod č. 3/ a presun bodu č. 7./ „Predjednanie odpredaja pozemku pre Komperdovú Michaelu ako bod č. 4/.

3. Predaj pozemku pre Komperdovú Michaelu o výmere 139 m² neknižovaných parciel 8448/4 a 8448/11 vedených na Obec Rabčice v cene 0,45 €/1m².

4. Úpravu rozpočtu obce Rabčice na rok 2014:

bežné výdavky:

Kapitola Správa a údržba

– tovary a služby/rezerva 04.5.1.3 630 - 5310,00 €

– Kapitola Cintorínske a pohrebne služby

– tovary a služby/rezerva 08.4.0 630-5000,00 €

– Kapitola Obec - Plánovanie obce

– tovary a služby 01.1.1.6 630-23000,00 €

kapitálové výdavky:

Kapitola Verejné osvetlenie

– obstaranie kapitálových aktív-VO Grúň 06.4.0 710 + 5310,00 €

– Kapitola Náboženské a iné spoločenské služby

– obstaranie kapitálových aktív/Stavba Cintorín 08.4.0 710 + 5000,00 €

– Kapitola Obec - Plánovanie obce – obstaranie kapitálových aktív/Multifunkčná budova

– doplatok projektovej dokumentácie 01.1.1.6 710 +23000,00 €

- 5./Vstup do občianskeho združenia „Miestna akčná skupina Babia Hora“ so sídlom Oravská Polhora č. 454 a zaradenie obce Rabčice do územia tohto verejného-súkromného partnerstva.

- 6./Rekonštrukciu verejného osvetlenia na Vyšnom konci /od mostu do Banaši po obočku autobusu.

C./ Zamieta

1. Žiadosť p. Klinovskej Margity, Rabčice č. 52 o osvetlenie chodníka „na Gojovku“.

Odpady trochu inak

Pri koncoročnej sumarizácii vývozu komunálneho odpadu v obci a po prepočte všetkých nákladov sme dospeli k záveru, že vo veľkoobjemových kontajneroch (VOK) sme mali za r. 2013 vyvezené 173 t odpadu, a v malých smetných košoch to bolo 157 t. Pritom odpad z VOK je zaradovaný na skládke v Zubrohlave automaticky ako objemový odpad a za zneškodnenie a uloženie jednej tony takéhoto odpadu je účtovaná cena 59,68 €. Odpad zo smetných košov je účtovaný sumou 52,80 € za tonu uloženia a zneškodnenia. Toto, a ďalšie zistenia nás nútia hľadať riešenia na zníženie nákladov jednak za vývoz, ale tiež za zneškodnenie a uloženie tohto odpadu. Jednou z možností je zaviesť v obci povinnosť smetného koša pre každú domácnosť a zrušiť VOK v obci. Všetkým nám je známe, že nie

všetky domy sú dostupné autu, ktoré odpad vyváža, a preto je potrebné počítat s tým, že možno sa v obci nájdu 2-3 odľahlé lokality, kde tieto VOK budú musieť ostať, ale na ostatných (bočných) uliciach budú všetky domácnosti povinné si smetný kôš zabezpečiť. Ďalším dôvodom, na ktorý nás neustále upozorňujete, je skutočnosť, že VOK v našej obci sú využívané občanmi iných obcí, ktorí tu svoj odpad dovezu a vyložia. Výsledkom je faktúra, ktorá je rozpočítaná každému občanovi do poplatku. Bolo by vhodné, aby občania, ktorých sa to týka, tento fakt zobrali na vedomie a v priebehu r. 2014 si tieto smetné koše zabezpečili.

(Smetné koše sa dajú zakúpiť aj v obci – na OcÚ a vyzdvihnúť v priestoroch bývalej DP).

Dlhujú na poplatku za komunálny odpad

Mnohí z nás neraz s účasťou sledujeme televízne spravodajstvo, a ľutujeme starostov na východe Slovenska, ktorí nevedia nájsť riešenie s neprispôsobivými občanmi rómskej národnosti, a v duchu sa tešíme, že my takýto problém nemáme. Našu obec trápi problém nedoplatku za komunálny odpad vo výške cca 2904 €. Táto skutočnosť sa týka niekoľkých rodín, ktoré neplatia poplatok od r. 2005. Nie je tak iná možnosť, ako začať exekúciu na ich strechu nad hlavou. Zároveň možno konštatovať, že ak finančné problémy v niektorých rodinách pretrvávali, kým boli deti malé, dalo sa to pochopiť. Doba však ukazuje, že všetky deti raz dorastú, stanú sa zárobkovo činné, a nie jedna rodina si práve v tomto období svoje záväzky začala plniť, a plní si ich disciplinovane. Inými slovami deti vracajú rodičom svoj dlh, a takéto staré resty doplácajú. No vzácne výnimky úspešne odolávajú všetkým snahám o vymoženie takýchto pohľadávok. Nevedno, na čo sa spoliehajú, no raz to doplatiť musia. Ak už dnes má rodina dlh 479 € (okrem r. 2014), a nezačne ho platiť, dlh bude len narastať. Preto sa obec Rabčice rozhodla, že zoznam neplatičov bude v najbližšej dobe zverejnený na našej webovej stránke, na obecnej tabuli a tiež v najbližšom čísle Hlasu Rabčíc.

Výzva pre občanov dlhujúcich na odobratej vode

Spoločnosť Rabčice STRED s.r.o. ako prevádzkovateľ obecného vodovodu vyzýva všetkých odberateľov vody, ktorí do dnešného dňa nemajú uhradené faktúry za vodu (nedoplatky cca za 3 500 €), aby si tieto dlhy v čo najkratšom čase uhradili. V apríli sa odpisuje voda už za r. 2014, a jej splatnosť bude do konca mája. Do rovnakého termínu si ešte môžu odberatelia doplatiť aj staré nedoplatky.

Ak sa tak nestane, pracovník, ktorý vodu odpisuje, bude od 1. júna 2014 poverený podľa zoznamu u tých, ktorí majú nedoplatky, dodávku vody zastaviť. Vo vlastnom záujme si do uvedeného termínu tieto nedoplatky vysporiadajte, aby sa predišlo nežiadúcim komplikáciám predovšetkým pre Vás, odberateľov.

Výsledky volieb prezidenta SR v II. kole dňa 29.03.2014

Z celkového počtu 1424 voličov sa volieb zúčastnilo 728 voličov – t.j. 51,12 %

Fico Robert, doc. JUDr., CSc.
Kiska Andrej, Ing.

405 platných hlasov
310 platných hlasov
13 hlasov bolo neplatných

Údaje z evidencie obyvateľov

Z roku 2013 pribudli do evidencie obyvateľov 2 deti:

Bugajová Veronika
Vons Mário

Za obdobie od 1.1.2014 do 31.3.2014

sa narodilo 9 detí:

Eliáš Grobarčík
Lilien Miklušáková
Martin Bublák
Sebastián Julián Frolo
Lukáš Suľa
Sofia Turacová
Liliana Stelinová
Emma Slovíková
Noemi Briliaková

zomreli 4 spoluobčania:

Veronika Hušľová 26 r.
Jozef Slovík 88 r.
Augustín Hálka 77 r.
Anna Kubíková 86 r.

Priťahovalo sa 7 občanov, odsťahovalo sa 10 občanov.

K okrúhlym životným jubileám blahoželáme:

80 rokov

Budzeľová Valéria 1
Slovíková Františka 234

75 rokov

Káziková Emília 284
Slovíková Margita 134
Klinovská Margita 52
Olešová Gizela 489

70 rokov

Lachová Gizela 385
Turacová Margita 342
Košútová Emília 43
Lachová Emília 89
Mordelová Anna 216
Tropek František 152

50 rokov manželstva oslávili:

Ignác a Margita Bublákovci 270.

Boli uzavreté 3 manželstvá, všetky mimo našej obce.

K 31.3. 2014 má obec Rabčice 1996 obyvateľov.

Slovníky farskej knižnice

LITURGICKÝ SLOVNÍK

Palla – štvorcová šatka, ktorou sa prikrýva kalich; spevňuje sa vložением kartónu medzi dvojité plátno

Partikula – čiastka svätej hostie odlomenej z veľkej hostie (malá partikula z veľkej hostie je vložená pred prijímaním do kalicha s krvou Kristovou)

Pascha (hebr. pesah – prechod, gr. páscha – Veľká noc) – jeden z troch najväčších židovských sviatkov, ktorý sa slávi na jar na pamiatku oslobodenia Izraelitov z Egypta

Pastorál – biskupská palica, berla – je odznakom pastierskej služby a starostlivosti biskupa

Pašie (lat. Passio) – rozprava o Pánovom utrpení, ktorá sa slávnostne prednesie zvyčajne spevom na Kvetnú nedeľu a na Veľký piatok

Paškál – veľkonočná svieca

Pektorál (lat. pectus – prsia) – kríž z drahého kovu, ktorý nosia zavesený na prsiach biskupi

Pelikán – veľký vodný vták, ktorý symbolizuje Krista

Pluviál (lat. pluvia – dážď) – liturgické rúcho – používané pri obradoch mimo sv. omše

Porta sancta (Svätá brána) – zamurované dvere v štyroch bazilikách v Ríme (Sv. Petra vo Vatikáne, Sv. Jána v Lateráne, Sv. Pavla za hradbami a Santa Maria Maggiore), ktoré sa slávnostne otvárajú na začiatku Svätého roku

Primície – prvá slávnostná sv. omša novokňaza po jeho vysviacke

BIBLICKÝ SLOVNÍK

Panteizmus (gr. pan – všetko, theós – Boh) – filozofické učenie, podľa ktorého je Boh neosobným princípom a stotožňuje sa s vesmírom

Parúzia (gr. parousia – príchod, prítomnosť) – termín, ktorým sa označuje v Novom zákone slávny príchod Ježiša Krista na konci vekov, keď sa zjaví ako sudca a Pán celého vesmíru, vzkriesi mŕtvych, obnoví nebo i zem a ustanoví definitívne božie kráľovstvo

Posvätná tradícia – teologický pojem, ktorým sa v teológii označuje ústne podanie, ktoré popri Svätom Písme Katolícka cirkev pokladá za prameň Božieho zjavenia (Posvätná tradícia a Sväté Písmo sú teda spolu tesne spojené a navzájom sa dopĺňajú a tvoria jediný posvätný poklad Božieho slova, zverený Cirkvi)

Požehnanie – formula, ktorou sa zvoláva Božia priazeň na osobu alebo spoločenstvo, vyprosuje sa pre nich milosť, pokoj, šťastie, úspech atď.

Prozelyta (gr. prosélytos – prisťahovalec) – v Septuaginte (Septuaginta – najstarší a najdôležitejší preklad Starého zákona do gréčtiny) sa týmto výrazom označuje cudzinec, ktorý trvale žil v izraelskom prostredí a z náboženskej stránky bol začlenený do izraelskej spoločnosti

Pri príležitosti jubilea zablahoželal oslávencom aj starosta obce

Šaliansky Maľko

Recitačná súťaž v prednese povesti – Šaliansky Maľko – sa konala v decembri v dvoch kolách.

V 1. kategórii sa najlepšie umiestnili:

1. miesto – Bianka Boldovjaková (3. A)
2. miesto – Samuel Vojtašák (3. A)
Olívia Halková (3. A)
3. miesto – Ivetka Branická (2. A)

V 2. kategórii umiestnenie získali:

1. miesto – Timotea Tropeková (4. B)
2. miesto – Eva Štefaňáková (4. A)
3. miesto – Klaudia Kolčáková (5. r.)

Žiačky, ktoré sa umiestnili na prvom mieste, reprezentovali školu v okresnom kole súťaže. Všetkým výhercom blahoželáme.

Mgr. Iveta Glombíková

Goralova bežka 2014

Žiaci z krúžku „Mladý cestovateľ“ sa zúčastnili turistického pochodu po chotári Rabčíc, ktorý bol alternatívou prechodu na bežkách, nakoľko tohtoročná zima bola skúpa na snehovú pokrývku. Neodradila nás ani poriadna zima a nádherná scenéria prírody, ktorá sa nám naskytla, za to stála. Dobré nám padlo občerstvenie u Ratičákov

vať deťom za ich vytrvalosť a rodičom, ktorí nás sprevádzali za spoluprácu. Možno sa nám podarí v budúcnosti zorganizovať spoločnú turistiku s deťmi a ich rodičmi.

Vedúca krúžku RNDr. Zlatica Krumpová

Goralova bežka 2014

V sobotu vstanem, pozriem do kalendára – 25. január – Goralova bežka. Pozriem von oknom, nikde žiaden sneh, teplomer ukazuje -15 stupňov Celzia. Zamrazilo ma pri pomyslení, že mám ísť von.

Obliekol som sa, naraňajkoval a prišiel som do školy. Zapísal som sa, dostal som nálepku s logom Goralova bežka. Bolo málo snehu, a tak sa tento ročník konal iba ako pochod, a z Goralovej bežky sme mali Goralovu „pešku“.

S pani učiteľkou sme išli po vopred vyznačenej trase. Dozvedeli sme sa, že trať bola viackrát zmenená. Vydali sme sa hore grúňom. Mráz štípal naše líca, ale dobrá nálada nám nechýbala. Konáre stromov boli nádherné biele, spomedzi centimetrového snehu vykúkala tráva, Roháče sme nevideli, lebo bola hmla. Niektorým bola zima, tak sme sa rozbehli po lúke, aby sme sa zahriali. Hrial nás aj horúci čaj v termoske. Cestou sme sa rozprávali o tom, prečo vybrali práve tento mrazivý deň. Išli sme okolo bývalého lyžiarskeho vleku odkiaľ sme mali výhľad na Končiny.

Konečne sme dorazili k chate, kde nás čakalo občerstvenie a čaj s rumom. Posilnili sme sa, oddýchli si a pokračovali sme po hlavnej ceste. Niektorí po ceste odbočili domov a ostatní dorazili až do cieľa,

v Banašoch, kde podávali horúci čajík a chlieb s domácimi nátierkami. Ťažko bolo rozhodnúť, ktorá bola lepšia. Tvarohová či škvarková? Zohriati a posilnení dobrotami sme pokračovali v túre ďalej. Nešli sme až k Hviezdoslavovej hájovni, ale zvolili sme kratšiu cestu. Na záver nás čakala výborná kapustnica v kultúrnom dome. Chcem poďako-

kde ich čakalo posedenie a občerstvenie. Z tohto mrazivého dňa som si odniesol hlavne krásny zážitok, foto zábery, ale aj boľavé nohy. Už sa teším na ďalší ročník.

Tobiáš Grobarčík, 5.A

Lyžiarsky výcvik 2014

Aj keď poveternostné podmienky v úvode lyžiarskeho výcviku vôbec nevyzerali dobre, nakoniec sme ho zrealizovali v dňoch 10–14. februára. Tento rok sme zmenili dlhoročné miesto konania výcviku z rabčického vleku na vleč v Oravskej Polhore, kde sa dalo pohodlne lyžovať na technickom snehu. Žiakov si otestovala príroda všetkými možnými podobami počasia. Od daždivého a veterného cez zasněžené, ale aj slnečné bez jediného mráčika s bezvetrím. Snehové podmienky v Or. Polhore boli výborné, terén bol perfektne upravený. To sa odzrkadlilo aj na snahe žiakov naučiť sa lyžovať alebo zdokonaľiť svoje pohybové schopnosti. Žiaci zvládli základy lyžovania, dokonca aj začiatočníci. Rivalita a konkurencia sa ukázali v záverečných pretekoch. Poradie bolo nasledovné:

Dievčatá: 1. Natália Halková, 2. Alena Slovíková, 3. Nataša Bangová
Chlapci: 1. Jakub Ogurek, 2. Peter Krump, 3. Dominik Vojšašák

V závere môžem len konštatovať, že cieľ výcviku bol splnený. Žiaci boli disciplinovaní a usilovní, čo prispelo k celkovej pohode a spokojnosti všetkých zúčastnených.

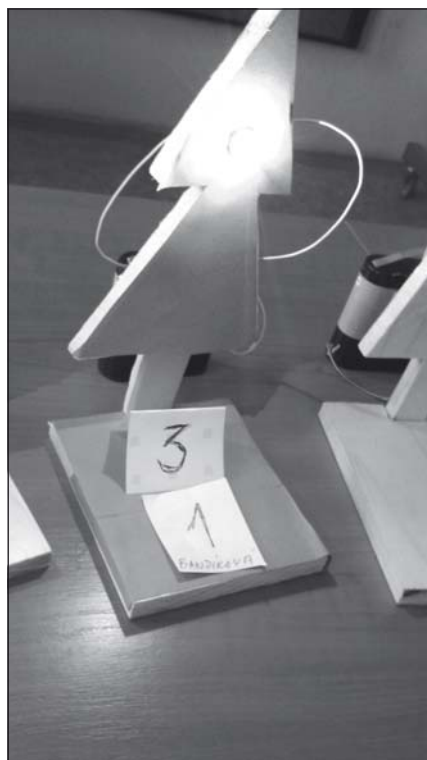
Mgr. Michal Rímsky – vedúci výcviku.

Zber tetrapakov

Aj v tomto školskom roku pokračujeme v zbere separovaného odpadu, viacvrstvových obalov z mlieka, džúsov, smotany... tzv. tetrapakov. Spomedzi dvadsiatich štyroch škôl Hornej Oravy zapojených do zberu, sme zatiaľ opäť na prvom mieste. Doteraz sme odovzdali 950 kg obalov. Hlavnou motiváciou zberu je nielen výlet na konci školského roku, no najmä potreba viesť žiakov k separácii odpadu, a tým k skvalitneniu životného prostredia. Recykláciou je z nich možné vyrábať plnohodnotné výrobky.

Krajské kolo Technickej olympiády

Štvrtý ročník krajského kola Technickej olympiády sa konal 13.2.2014 na Dopravnej akadémii v Žiline. Súťaže sa zúčastnili víťazi obvodných kôl regiónov Turiec, Kysuce, Žilina, Liptov a Orava. Našu

Veríme, že chuť do tvorivej zručnosti nestratí, a bude aj na budúci rok hrdo reprezentovať našu školu na technickej olympiáde.

Ing. Angela Bigošová

**STREDNÁ ODBORNÁ ŠKOLA
POLYTECHNICKÁ**
v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja
DOLNÝ KUBÍN - KŇAZIA

**Hodnotenie teoretickej a praktickej časti okresného kola technickej olympiády kategórie B, konanej dňa 3.12.2013 v SOŠP Dolný Kubín-Kňažia
4. ročník, školský rok 2013/2014
okres: Dolný Kubín, Tvrdošín, Námestovo**

Meno žiaka	súťažné číslo	Základná škola	TEORETICKÁ ČASŤ		PRAKTICKÁ ČASŤ max. počet 60 bodov					BODY spolu	PORADIE	
			max. 50 bodov		Celkový dizajn max. 10 bodov	Umiestnenie a počet použitých slamiiek max. 10 bodov	Funkčnosť max. 20 bodov	Dojazd do 1m - 0 nad 1m-10 za 10cm-1	Čas			BODY
			čas	body								
1. Jana Lukašáková	1	RABČICE	30'	22	7	10	20	0	60'	37	59	7
2. Alžbeta Bandíková	2			34	8	10	20	11		49	83	1
3. Maroš Hojo	3	HRUŠTÍN		16	6	8	20	0		34	50	10
4. Filip Hajdúch	5	DOLNÝ KUBÍN		26	10	6	20	11		47	73	3
5. Martin Randiak	6	RABČA		16	6	6	20	10		42	58	8
6. Peter Pilarčík	7			23	7	7	20	0		34	57	9
7. Lukáš Poláček	8	OR.POLHORA		31	6	6	20	11		43	74	2
8. Martin Sliva	9	TRSTENÁ		29	7	6	20	10		43	72	4
9. Michal Miškovčík	10	ORAV. VESELÉ		22	8	6	20	15		49	71	5
10. Benjamín Miller	11			22	8	6	20	12		46	68	6

V Kňažej dňa : 3. 12. 20123

Hodnotiaca komisia:

predseda: Ing. Vladimír Slimák
člen: Ing. Marián Strapec
člen: Ján Zoššák

Zápis

Pani učiteľky z prvého stupňa ZŠ s MŠ pripravili zápis do prvého ročníka, ktorý sa uskutočnil 6. 2. 2014 v budove základnej školy. Budúci žiaci prišli plní očakávania. Po splnení pripravených úloh boli odmenení sladkou odmenou, ale aj pekným diplomom. Zápisu sa zúčastnilo 26 žiakov.

Mgr. Iveta Glombíková

Všetkovedko

Do tejto celoslovenskej matematickej súťaže sa naša škola zapája už dlhodobo. V tomto roku riešilo úlohy 38 žiakov z 1.–5. ročníka.

Najúspešnejší bol Jakub Tropek (2.A), ktorý získal 8. miesto.

Úspešnými riešiteľmi sa stali Olívia Halková (3.A), Michaela Vojtašáková (3.B) a Alžbeta Mordelová (4.A) a získali titul Všetkovedko. Ostatní riešitelia získali titul Všetkovedkov učeň.

Všetci boli ocenení peknými cenami a diplomami. Na priebeh súťaže dohliadala pani učiteľka M. Fidrová.

Karneval

V posledný februárový deň sa naša škola zmenila na netradičné miesto, kde sa stretli kúzelníci, čarodejnice, klauni, princezná a iné bytosti. Všetko v krásnom šate a zamaskované na nepoznanie. Áno, bol tam karneval. Nielen žiaci, ale aj prostredie bolo rozprávkové. Zaslúžili sa o to žiaci z krúžku Šikovné ruky so svojou pani učiteľkou R. Hadárovou, ktorí vyzdobili školu. Všetky masky boli ocenené, a šťastní žiaci odchádzali domov v dobrej nálade.

Svet okolo nás literárna a fotografická súťaž

Barbara Vojtašáková (9. B) sa zapojila do celoslovenskej súťaže Svet okolo nás. Odborná porota ju v literárnej časti určila za najlepšieho autora. Za odmenu získala 3-dňový pobyt formou školy v prírode v rekreačnom zariadení Penzión pod Sitnom, na Počúvadle v Štiavnických vrchoch.

Víťazke blahoželáme!

Majstrovstvá dospelých v streľbe

Dňa 2. marca 2014 sa v telocvični uskutočnil ďalší ročník streľby dospelých O Pohár starostu obce. Zúčastnil sa ho menší počet súťažiacich. Hlavne muži už poodchádzali za prácou do zahraničia. Pre súťažiacich bolo pripravených viac cien ako v predchádzajúcich rokoch. Pre mužov boli 4 ceny a pre ženy až 5. V mužskej kategórii obhájil 1. miesto Pavol Kolčák s rovnakým vynikajúcim výsledkom 196 bodov (z 200 možných) ako vlani. V kategórii žien zvíťazila Lucia Vojtašáková.

Poradie na ocenených miestach:

- Ženy:**
1. Lucia Vojtašáková 177 b
 2. Zuzana Hadárová 170 b
 3. Monika Vojtašáková 161 b
 4. Jana Vorčáková 160 b
 5. Nina Bolibruchovej 159 b

- Muži:**
1. Pavol Kolčák 196 b
 2. Peter Grobarčík 170 b
 3. Jaroslav Humený 164 b
 4. Ján Bolibruch 164 b

František Trúchly

Testovanie 9 - 2014

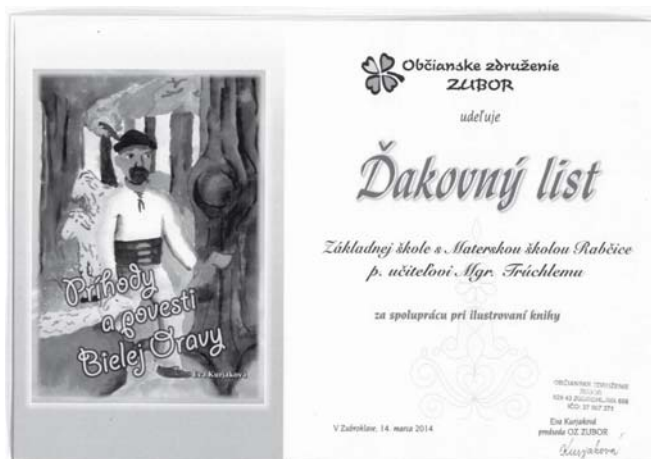
Dňa 12. 3. 2014 na našej škole prebehlo celoslovenské testovanie deviatakov - monitor. Aj tento rok sa v testoch nachádzalo veľké množstvo úloh na čítanie s porozumením. Na čitateľskú gramotnosť, teda na porozumenie a prácu s textom, bolo zameraných 9 z 25 úloh. Test z matematiky žiaci písali po 20 -minútovej prestávke a na vypracovanie mali, rovnako ako na slovenčinu, 60 minút. Dôležité pri oboch predmetoch bolo správne prečítať zadanie úloh a príkladov. Aj keď

oficiálne výsledky ešte nie sú známe, veríme, že naši deviataci boli aj tento rok úspešní.

Rabčickí výtvarníci na krste v Zubrohlave

Kniha Príhody a povesti Bielej Oravy je už tretím titulom s touto tematikou, ktorú napísala a vydala p. Eva Kurjaková, bývalá starostka Zubrohlavy. Do svojich kníh používa ilustrácie detí z hornooravských škôl a takouto formou zviditeľňuje oravský región. Na krste knihy, ktorý sa konal 14. marca v zubrohľavskej pizérii, sa zúčastnili aj žiaci našej ZŠ, ktorých ilustrácie boli v knihe použité: Jozef Bublák, Matúš Borový, Andrea Jagnešáková, Tatiana Kubíková, Kristína Tropková (9.B), Peter Krump, Lenka Grobarčíková (8.B), Samuel Bolibruch, Emmka Tropeková (6.r.).

Všetci ilustrátori dostali na pamiatku výtlačok knihy s venovaním autorky.

Ďakujeme všetkým žiakom za peknú reprezentáciu školy. Poďakovanie patrí aj p.uč. F. Trúchlemu, pod vedením ktorého žiaci práce pripravovali. Za jeho dlhoročnú spoluprácu mu osobne poďakovala aj autorka knihy E. Kurjaková.

vedenie ZŠ

Biblická olympiáda

V školskom roku 2013/2014 v Biblickej olympiáde našu školu reprezentovali Barbara Vojtašáková (9.B), Lucia Kormanová (8.A) a Erika Huráková (8.A). Dekanátne (okresné) kolo sa konalo 26.3. 2014 v Námestove. Súťažilo 11 škôl. Naše dievčatá zvíťazili a postúpili do ďalšieho kola Diecéznej olympiády, ktorá sa bude konať 29.4. 2014 v Spišskom Podhradí.

Tohtoročnými knihami k štúdiu a duchovnému zamysleniu boli Exodus, Evanjelium podľa Jána, Jonáš.

Dievčatám blahoželáme a želáme veľa úspechov v Spišskom Podhradí.

Mgr. Kristína Lubasová

Geografická olympiáda 2013/ 2014

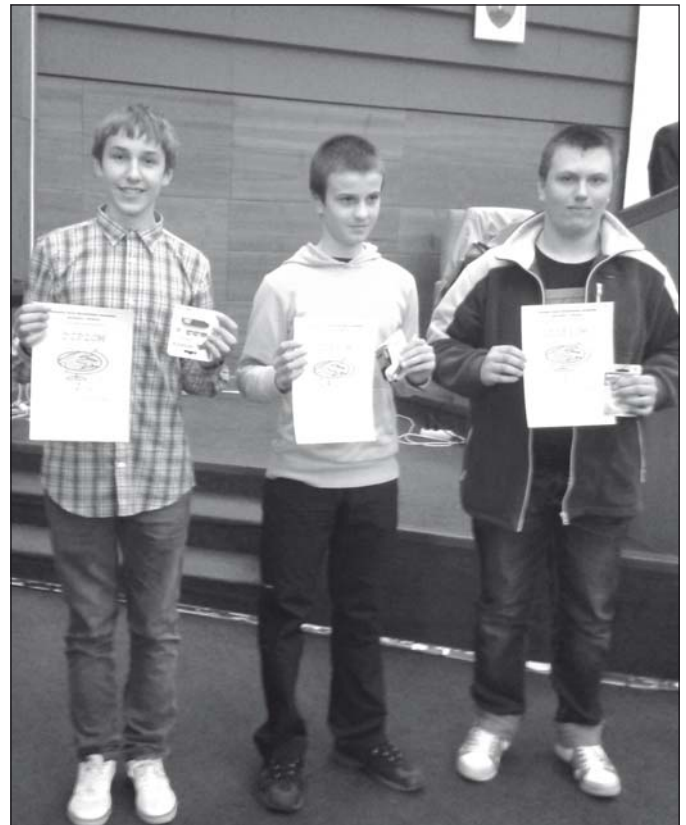
Žiaci 5.–9. ročníka sa aj v tomto školskom roku pripravovali na náročnú vedomostnú súťaž, ktorou je Geografická olympiáda. Najväčší záujem prejavili piatimi. Víťazi školského kola reprezentovali našu školu na obvodnom kole 6. februára 2014 v Námestove. Súťaž

sa skladá z troch častí. V prvej časti žiaci riešia test z Oravy bez pomoci mapy, v druhej časti sú teoretické otázky z učiva príslušného ročníka a ročníkov predchádzajúcich rozšírené o monotematickú časť. V tomto školskom roku to bola téma: „Mestá sveta“. Je to náročná téma, lebo my žijeme na vidieku a ani na Slovensku nemáme veľkomesto nad 1 milión obyvateľov. Informácie o počtoch obyvateľov, dominantách veľkomiest a problémoch

v nich sme čerpali z odbornej literatúry a internetu. Tu sa žiaci prejavili, ako mimoriadne zruční a samostatní. V tretej časti geografickej olympiády žiaci s pomocou atlasu riešia praktické úlohy – určujú polohu miest, vzdialenosti podľa mieryky mapy, cestujú s použitím azimutu a preukazujú zručnosť s narábaním s rôznymi druhmi máp. Žiaci môžu získať maximálne 100 bodov. Do krajského kola postupujú len tí najlepší s podmienkou, že získali 85 a viac bodov. Naším žiakom sa podarilo školu úspešne reprezentovať:

Meno	Trieda	Počet bodov	Umiestnenie v okrese
František Živčák	V.A	74	7. miesto (z 22účast.)
Alžbetka Bandíková	VII.A	59	7. miesto (z 13účast.)
Peter Krump	VIII.A	68	5. miesto (z 15 účast.)
Andrej Bublák	VIII.A	86	2. miesto (z 15 účast.)

Ako vidíme najlepšie sa darilo Andrejovi Bublákovi z VIII.A triedy. Veľmi sme sa potešili, keď dostal pozvánku do krajského kola. Konalo sa v Žiline 2. apríla 2014. Už účasť na krajskom kole je veľký úspech pre každého žiaka. Andrej preukázal vynikajúce vedomosti a zručnosti a obsadil krásne druhé miesto. Je to zatiaľ najlepšie umiestnenie žiaka z našej školy za obdobie, ako geografická olympiáda existuje. Na celoslovenské kolo postupujú len prví dvaja – teda aj Andrej Bublák. Celoslovenské kolo sa uskutoční v Prešove v dňoch 9.–10. mája 2014. Budeme mu držať palce!

Na záver by som chcela poďakovať všetkým žiakom, ktorí sa zapojili do geografickej olympiády. Poblahoželat víťazom a popriať im ešte veľa ďalších úspechov.

Žiakov pripravovala RNDr. Zlatica Krumpová

Maľované čítanie

HALÓ! HALÓ! RÝCHLO VŠETCI SEM

ZVOLÁVA VŠETKÝCH NA LESNÚ, KDE PRÁVE
 VYKVITLI VEĽKÉ. V ICH DOZREL SLADKÝ
 NEKTÁR. NA HOSTINU SA ZLIETNU AJ
 Z CELÉHO. NAJVÄČŠÍMI JEDÁKMI SÚ VŠAK
 NIEKEDY TOHO SPUCUJÚ TOLKO, ŽE SA IM ZATOČÍ
 ZGÚĽAJÚ SA NA ZEM A POKOJNE ZASPIA V
 POD. ZATIAĽ ČO CHROBÁČIKY HODUJÚ, V
 ZAČNÚ DOZRIEVAŤ. NA KONCI LETA ICH BUDÚ
 POSIELAŤ PO AKO MALÉ
 ABY Z NICH NA BUDÚCU JAR VYRÁSTLI NOVÉ
 A MOHLI OPÄŤ PRE USPORIADAŤ HOSTINU.

AHOJ ZASA O ROK!

Aktivity v MŠ

Divadelné predstavenie s názvom Hugo a zdravá výživa odohralo našim škôlkarom divadlo Slniečko.

Karneval u Stonožiek.

Februárový karneval sa stal oslavou pre rôzne rozprávkové bytosti.

Na otvorenej hodine 29. 1. 2014 predškoláci prezentovali svoje vedomosti a zručnosti rodičom.

Karneval u Krtkov.

Stonožky.

Prehľad vystáhovalcov z obce Rabčice do USA v rokoch 1892 - 1924.

Vystáhovalectvo má v Rabčiciach dlhú tradíciu. Prvých 10 rodín sa vystáhovalo po Zamrznutých rokoch r. 1715 na Dolnú zem, kde po porážke Turkov boli celé oblasti riedko osídlené a bol tam dostatok voľnej pôdy, kde sa mohli usadiť. Počas celého 18. stor. odchádzali najmä mladí muži na letné poľnohospodárske práce na „Dolniaky“, niektorí tam aj ostávali, presnejšie údaje ale nie sú známe. V 19. storočí sa v obci dedením polia zmenšovali natoľko, že nestačili uživiť početné rodiny. Ľudia preto odchádzali za prácou do Zvolenskej a Hontianskej stolice, do Maďarska a na Balkán. Ján Brenkus s manželkou Veronikou odišli na „Dolnie strany“ v r. 1815. V r. 1833 odišlo pracovať na panstvo v Seregélyesi 11 Rabčičanov a rokoch 1843 – 1847 sa vystáhovalo do Banátu na Balkáne 48 obyvateľov Rabčíc.

V druhej polovici 19. stor sa situácia v Rabčiciach (a na celej Orave) dramaticky zhoršila. Neustálym dedením sa polia pre rodinu zmenšili natoľko, že neschopnosť malého množstva pôdy uživiť rodinu si vyžadovala rýchle riešenie. Boli 3 možnosti: Intenzifikáciou poľnohospodárskej výroby získať viac potravín, ktorá však v daných podmienkach nebola možná. Odstáhovať sa do mesta a zamestnať sa v rozvíjajúcom priemysle. Na Orave sa priemysel vôbec nebudoval, preto niekoľko rodín Rabčičanov sa vystáhovalo za prácou do Budapešti, ktorá sa rýchlo rozrastala a poskytovala obmedzené množstvo práce. Preto im zostávalo iba:

Vystáhovať sa za prácou do USA.

V USA sa po skončení Občianskej vojny v ktorej zvíťazil priemyselný Sever prudko rozvíja priemysel a Amerika potrebovala veľké množstvo nových pracovných síl. Preto sa majitelia baní roku 1877 rozhodli, že aj na Slovensko pošlú agentov, aby verbovali robotníkov pre banský a oceliarsky priemysel. Amerika poskytovala pracovné príležitosti aj pre nekvalifikovaných a zárobok bol v porovnaní s Uhorskom niekoľkonásobne vyšší. V rokoch 1875 až 1914 emigrovalo do Spojených štátov viac ako 620 000 Slovákov.

Na rozhodnutí vystáhovať sa do USA mala vplyv aj stupňujúca sa maďarizácia – deti v školách sa učili po maďarsky, na úradoch sa komunikovalo po maďarsky, všetky dokumenty boli v maďarčine a na obchodoch a budovách boli maďarské nápisy. Všetko presvedčalo Rabčičanov že nie sú Slováci ale Maďari. To viedlo k oslabeniu vzťahu k domovu a uľahčilo rozhodovanie o ceste za more.

Aj v Rabčiciach boli agenti verbovať na prácu do Ameriky, boli tiež aj agenti lodných spoločností, ktorí dávali informácie o cestovaní a dali sa u nich kúpiť aj lodné lístky. Objavili sa aj prevádzачi na území Poľska, cez ktoré sa dalo bez pasov „načierniť“ dostať do prístavu Hamburg a ušetriť peniaze a energiu na vybavovanie pasu.

Veľká časť vystáhovalcov sa neplánovala osadiť v USA natrvalo. Plánovali niekoľko rokov tam pracovať, našetriť doláre a s úsporami sa vrátiť domov, kúpiť pôdu, postaviť dom a zlepšiť svoje sociálne postavenie. Ktorí sa rozhodli v Amerike natrvalo usadiť, predali svoje pole, dom a ostatný majetok, tým získali peniaze na cestu a na usadenie sa v novej vlasti. Na cestu si brali oblečenie, peniaze a najmä stravu.

Počet vystáhovalcov z Rabčíc.

Počet vystáhovalcov z Rabčíc (aj z celej Oravy) nebolo možné donedávna zistiť. Nezachovala sa evidencia vydaných pasov pred rokom 1914, žiadosti o vydanie pasu sú iba nekompletné, náhodne roztrúsené v archíve župy. Tiež sa nevedla evidencia ciest do Ameriky. Okrem toho veľa odchá-

dzalo do Ameriky bez pasu, „načierno“ mimo evidenciu. Župní úradníci odhadovali, že takto vycestovala väčšina vystáhovalcov, proti čomu sa robili aj policajné opatrenia, ale neúspešne. Preto v monografiách jednotlivých obcí je stať o vystáhovalectve napísaná všeobecne bez konkrétnych údajov.

Americké úrady umožnili prístup do evidencie prístáhovalcov imigračného úradu na Ellis Islande v New Yorku, kadiaľ prešli všetci prístáhovalci v rokoch 1892 – 1924. To bola doba v ktorej vycestovala drvivá väčšina emigrantov z Rabčíc, možno aj všetci. Vyhľadávanie sťažovalo, že mená a názvy boli písané maďarským pravopisom a pri prepisovaní imigrační úradníci ešte viac skresľovali slovenské mená. Napriek uvedeným problémom nám to umožnilo podľa mena a miesta pôvodného pobytu vyhľadať **144 vystáhovalcov z Rabčíc**. V zozname sú všetci ktorí pristáli pri brehoch Ameriky; s pasom aj bez neho. V tabuľke uvádzam všetky údaje ktoré sú v evidencii, mená a názvy uvádzam tak ako sú v origináli. Usporiadanie Rabčičanov v prehľade je podľa príchodu do USA. Pozri prehľad.

Prehľad vystáhovalcov z obce Rabčice do USA v rokoch 1892 - 1924.

	Príchod	Priezvisko	V origináli	Meno	Vek	Stav	Národ	Loď	Prístav
1	14.3.1893	Kvak	Kvak	Pal	28	...	hungar	Lahn	Bremen
2	19.4.1892	Brenus	Brenkus	Josef	25	...	hungar	Aller	Bremen
3	19.4.1892	Grobarčik	Grobawsik	Antos	40	...	hungar	Aller	Bremen
4	10.8.1893	Tropek	Tropek	Martin	26	...	hungar	Spree	Bremen
5	30.5.1900	Grobarčíková	Grobarcsik	Maria	20	s	hungar	Kaiser Wilhem der Grose	Bremen
6	30.5.1900	Sroková	Proka	Ilona	20	s	hungar	Kaiser Wilhem der Grose	Bremen
7	30.5.1900	Brenkusová	Brenkusz	Maria	17	s	hungar	Kaiser Wilhem der Grose	Bremen
8	30.5.1900	Tropeková	Tropek	Karolina	17	s	hungar	Kaiser Wihem der Grosse	Bremen
9	27.7.1900	Omastiaková	Omastiak	Josefin	32	s	hungar	Grosser Kurfurst	Bremen
10	26.6.1901	Slovík	Szlovik	Ferencz	22	s	hungar	Barbarossa	Bremen
11	10.11.1901	Frančáková	Franczak	Teresia	30	v	hungar	Phoenicia	Hamburg
12	1.4.1902	Laščáková	Lascsak	Paulina	26	s	slovak	Batavia	Hamburg
13	1.4.1902	Kubíková	Rubik	Johanna	24	s	slovak	Batavia	Hamburg
14	12.11.1902	Bubliak	Bubljak	Karol	30	ž	slovak	Kronprinz Wilhem	Bremen
15	4.12.1902	Gluch	Gluch	Janos	19	s	hungar	Moltke	Hamburg
16	8.6.1903	Slovíková	Slovik	Karolina	17	s	hungar	Batavia	Hamburg
17	24.6.1903	Tatarka	Tatark	Josef	26	s	slovak	Barbarossa	Bremen
18	24.6.1903	Mordel	Mordel	Stefan	25	s	slovak	Barbarossa	Bremen
19	18.7.1903	Vronková	Vronka	Anna	19	s	hungar	Bulgaria	Hamburg
20	1.10.1903	Košutová	Kossuth	Anna	17	s	hungar	Patricia	Hamburg
21	1.10.1903	Sroková	Siska	Therese	22	s	hungar	Patricia	Hamburg
22	2.6.1904	Tropek	Tropek	Florian	34	ž	hungar	Deutschland	Hamburg
23	2.6.1904	Tropeková	Tropek	Theresa	20	s	hungar	Deutschland	Hamburg
24	13.6.1904	Lach	Lach	Juro	36	ž	slovak	Hamburg	Hamburg
25	9.11.1904	Kocur	Koczur	Karoly	32	...	slovak	Bremen	Cherbourg
26	30.11.1904	Tropek	Tropek	Josef	36	ž	slovak	Blucher	Hamburg
27	30.11.1904	Vons	Vonsz	Istvan	39	ž	slovak	Blucher	Hamburg
28	12.12.1904	Halková	Halka	Johanna	17	s	slovak	Hannover	Bremen

29	12.12.1904	Machajdová	Machayda	Anna	22	s	slovak	Hannover	Bremen
30	12.12.1904	Košutová	Kosuth	Maria	16	s	slovak	Hannover	Bremen
31	12.12.1904	Siváková	Szivek	Aloisa	30	s	slovak	Hannover	Bremen
32	12.12.1904	Polanská	Polanski	Kardina	18	s	slovak	Hannover	Bremen
33	31.12.1904	Lach	Lach	Janos	25	s	rusín	Pretoria	Hamburg
34	10.1.1905	Oselský	Oselski	Josef	30	ž	slovak	Blucher	Hamburg
35	26.3.1905	Slovíková	Slovik	Apolona	17	s	slovak	Sauland	Antwerp
36	30.3.1905	Oselská	Oselsky	Tekla	45	v	slovak	Gneisenau	Bremen
37	30.3.1905	Kubíková	Kubik	Ilona	22	s	slovak	Gneisenau	Bremen
38	31.3.1905	Revaj	Revaj	Josef	21	s	slovak	Graf Waldwrsee	Hamburg
39	31.3.1905	Sroka	Sroka	Josef	18	s	slovak	Graf Waldwrsee	Hamburg
40	31.3.1905	Šubjak	Subjak	Josef	27	s	slovak	Graf Waldwrsee	Hamburg
41	31.3.1905	Tropek	Tropek	Josef	18	s	slovak	Graf Waldwrsee	Hamburg
42	31.3.1905	Kramár	Kiamav	Josef	18	s	slovak	Graf Waldwrsee	Hamburg
43	7.6.1905	Ogurek	Ogurek	Andras	27	ž	slovak	Kaiser Wilhem II.	Bremen
44	6.2.1906	Lach	Lach	Josef	24	s	slovak	Blucher	Hamburg
45	25.3.1906	Gluch	Gluch	Carol	19	s	slovak	Barcelona	Hamburg
46	13.11.1906	Lach	Lach	Pavel	36	ž	slovak	Kaiser Wilhem II.	Hamburg
47	3.6.1907	Kozák	Kozak	Josef	18	s	slovak	Blucher	Hamburg
48	3.6.1907	Slovík	Slowik	Ignac	22	ž	slovak	Blucher	Hamburg
49	10.11.1907	Oselský	Oselski	Pawel	32	ž	slovak	Amerika	Hamburg
50	10.11.1907	Šubjak	Subjak	Jan	18	s	slovak	Amerika	Hamburg
51	10.11.1907	Brenkus	Brenkusz	Janos	18	s	slovak	Amerika	Hamburg
52	5.4.1908	Gereková	Gerek	Jolanna	16	s	slovak	Amerika	Hamburg
53	5.4.1908	Gereková	Gerek	Maria	10	s	slovak	Amerika	Hamburg
54	1.12.1908	Bandíková	Bandik	Verona	18	s	slovak	Kaiser Wilhem II.	Bremen
55	1.12.1908	Kobiliaková	Kobiliak	Maria	28	v	slovak	Kaiser Wilhem II.	Bremen
56	1.12.1908	Kobiliaková	Kobiliak	Anna	11	s	slovak	Kaiser Wilhem II.	Bremen
57	1.12.1908	Mordelová	Mordel	Anna	18	s	slovak	Kaiser Wilhem II.	Bremen
58	8.12.1908	Brenkus	Brenkus	Stefan	38	ž	hungar	Kaiserin Auguste Victoria	Hamburg
59	8.12.1908	Brenkusová	Brenkus	Teresa	17	s	hungar	Kaiserin Auguste Victoria	Hamburg
60	12.1.1909	Slovík	Szlovik	...	19	...	slovak	Main	Bremen
61	12.1.1909	Gluchová	Gluct	Anna	35	v	slovak	Main	Bremen
62	12.1.1909	Gluchová	Gluct	Johanna	7	s	slovak	Main	Bremen
63	16.2.1909	Sroka	Szroka	Antal	17	s	slovak	Amerika	Hamburg
64	1.3.1909	Lukašak	Lukasak	Pal	32	ž	slovak	Pretoria	Hamburg
65	2.3.1909	Oselský	Oselsky	Martin	30	ž	slovak	Chemnitz	Bremen
66	9.3.1909	Slovík	Slovik	Janos	30	ž	hungar	Zeeland	Antwerp
67	9.3.1909	Brenkusová	Brynkusz	Marya	22	s	hungar	Zeeland	Antwerp
68	9.3.1909	Halka	Halka	Janos	18	s	hungar	Zeeland	Antwerp
69	9.3.1909	Kuchliová	Kuchlia	Marya	19	s	slovak	Zeeland	Antwerp
70	9.3.1909	Koltan	Koltan	Jan	29	ž	slovak	Zeeland	Antwerp
71	31.3.1909	Gluchová	Oluck	Karolina	20	s	slovak	Amerika	Hamburg
72	31.3.1909	Šubjak	Lubjak	Josef	30	ž	slovak	Amerika	Hamburg
73	31.3.1909	Mordel	Mordel	Karoly	25	s	slovak	Amerika	Hamburg

74	31.3.1909	Ratulovský	Rabulovsky	Josef	20	s	slovak	Amerika	Hamburg
75	31.3.1909	Kocur	Kocur	Josef	40	s	slovak	Amerika	Hamburg
76	31.3.1909	Tropeková	Tropek	Anna	19	s	slovak	Amerika	Hamburg
77	31.3.1909	Tropek	Kropek	Josef	24	s	slovak	Amerika	Hamburg
78	31.3.1909	Odumoreková	Adumorek	Maria	20	s	slovak	Amerika	Hamburg
79	31.3.1909	Michelbachová	Michelbach	Maria	22	s	slovak	Amerika	Hamburg
80	1.4.1909	Slovík	Slovik	Alexander	37	ž	slovak	Majestic	Southampto
81	1.4.1909	Bandík	Bandik	Jan	39	ž	slovak	Amerika	Hamburg
82	1.4.1909	Bandík	Bandik	Paul	18	s	slovak	Amerika	Hamburg
83	1.4.1909	Pašková	Paschka	Justyna	9	s	slovak	Majestic	Southampto
84	26.6.1909	Lachlajkovska	Lachlajkowski	Maria	40	v	slovak	Kaiserin Auguste Victoria	Cuxhaven
85	26.6.1909	Slovíková	Slovik	Karolina	26	s	slovak	Kaiserin Auguste Victoria	Cuxhaven
86	26.6.1909	Vons	Vonsz	Stefan	41	ž	slovak	Kaiserin Auguste Victoria	Hamburg
87	26.6.1909	Vronka	Vronka	Josef	28	ž	slovak	Kaiserin Auguste Victoria	Hamburg
88	11.8.1909	Frančák	Francsak	Flarszan	18	s	slovak	President Lincoln	Hamburg
89	11.8.1909	Lach	Lach	Ignacy	29	ž	slovak	President Lincoln	Hamburg
90	11.8.1909	Lachová	Lach	Angelika	11	s	slovak	President Lincoln	Hamburg
91	11.8.1909	Lachová	Lach	Marie	21	s	slovak	President Lincoln	Hamburg
92	9.9.1909	Lach	Lach	Juro	40	ž	slovak	Pensylvanya	Hamburg
93	9.9.1909	Gerek	Gerek	Josef	44	ž	slovak	Pensylvanya	Hamburg
94	25.10.1909	Vorek	Vorek	Josef	24	ž	slovak	Cincinnati	Hamburg
95	25.10.1909	Oselský	Oselszkz	Josef	31	ž	slovak	Cincinnati	Hamburg
96	25.10.1909	Slovíková	Slovik	Karolina	20	s	slovak	Cincinnati	Hamburg
97	25.10.1909	Machajda	Machajda	Ignac	38	ž	slovak	Cincinnati	Hamburg
98	25.10.1909	Genšor	Gansor	Josef	36	ž	slovak	Cincinnati	Hamburg
99	25.10.1909	Simada	Simmsda	Janos	25	ž	slovak	Cincinnati	Hamburg
100	25.10.1909	Hzainek	Hzainek	Ignac	43	ž	slovak	Cincinnati	Hamburg
101	25.10.1909	Jagelková	Fagelka	Maria	26	v	slovak	Cincinnati	Hamburg
102	5.12.1909	Slovík	Szlovik	Josef	28	ž	slovak	Amerika	Hamburg
103	5.12.1909	Slovík	Szlovik	Stefan	32	ž	slovak	Amerika	Hamburg
104	7.12.1909	Slovík	Slawik	Ignac	24	ž	slovak	Bulgaria	Hamburg
105	7.12.1909	Bandík	Bandlik	Tomas	21	s	slovak	Bulgaria	Hamburg
106	7.12.1909	Sroka	Sroka	Sandor	22	s	slovak	Bulgaria	Hamburg
107	7.12.1909	Bejdaková	Bejdak	Johanna	26	s	slovak	Bulgaria	Hamburg
108	7.12.1909	Tatarka	Tatarka	Anna	22	s	slovak	Bulgaria	Hamburg
109	7.12.1909	Tropek	Tropek	Josef	21	s	slovak	Bulgaria	Hamburg
110	29.10.1910	Martaus	Martaus	Janos	25	s	slovak	Kaiserin Auguste Victoria	Hamburg
111	12.11.1910	Slovíková	Slowik	Angelika	17	s	hungar	Blucher	Hamburg
112	12.11.1910	Kovalčíková	Kowalczik	Johanna	17	s	hungar	Blucher	Hamburg
113	1.3.1911	Tropek	Tropek	Ignac	25	s	slovak	Vaterland	Antwerp
114	1.3.1911	Urbanová	Urban	Jlona	18	s	slovak	Vaterland	Antwerp
115	1.3.1911	Nodziak	Nodziak	Josef	24	s	slovak	Vaterland	Antwerp
116	16.12.1911	Olešová	Oles	Paulina	17	s	slovak	Main	Bremen
117	16.12.1911	Vojtasák	Vojtaszek	Janos	28	ž	slovak	Main	Bremen
118	23.6.1912	Kakalak	Kakalak	Josef	19	s	slovak	Kaiserin Auguste Victoria	Hamburg

119	22.7.1912	Tropek	Tropek	Josef	42	ž	slovak	Kaiserin Auguste Victoria	Hamburg
120	22.7.1912	Vronka	Wronka	Jozef	37	ž	slovak	Kaiserin Auguste Victoria	Hamburg
121	16.1.1913	Kakalaková	Kakalak	Anna	19	s	slovak	Kaiser Wilhem II.	Bremen
122	16.1.1913	Košutová	Kosuth	Johanna	18	s	slovak	Kaiser Wilhem II.	Bremen
123	12.2.1913	Kolčák	Kolcsak	Jozsef	38	ž	slovak	Kaiser Wilhem II.	Bremen
124	21.2.1913	Slovíková	Slovik	Francsak Anna	23	s	hungar	President Grant	Hamburg
125	9.5.1913	Revaj	Rewaj	Josef	32	s	slovak	Patria	Hamburg
126	11.6.1913	Gereková	Gerek	Angelika	17	s	slovak	Pensylvanya	Hamburg
127	11.6.1913	Gerek	Gerek	Ignacz	16	s	slovak	Pensylvanya	Hamburg
128	20.8.1913	Kvak	Kvak	Paul	28	s	slovak	President Grant	Hamburg
129	25.10.1913	Slovík	Slowik	Emil	30	s	hungar	Kaiserin Auguste Victoria	Hamburg
130	25.10.1913	Adamčík	Adamzyk	Josef	22	s	hungar	Kaiserin Auguste Victoria	Hamburg
131	11.11.1913	Bahuláková	Bahulak	Johanna	26	s	slovak	Pretoria	Hamburg
132	22.12.1913	Tropek	Tropek	Karol	31	ž	slovak	Pretoria	Hamburg
133	3.2.1914	Lachová	Lach	Maria	16	s	slovak	President Grant	Hamburg
134	10.2.1914	Bubliak	Bublyak	Ignacz	40	ž	slovak	Prinz Friedrich Wilhem	Bremen
135	17.6.1914	Bejdaková	Bejdak	Anna	17	s	slovak	Barbarossa	Bremen
136	1.3.1919	Bubliak	Bublyak	Ignac	34	ž	slovak	Pretoria	Hamburg
137	30.5.1920	Košutová	Kosut	Karolina	21	v	slovak	Rotterdam	Rotterdam
138	30.10.1920	Bandíková	Bandik	Karolina	22	s	cs.	Rotterdam	Rotterdam
139	2.8.1921	Tropeková	Tropek	Fitak	16	s	slovak	Mount Carroll	Hamburg
140	11.1.1922	Slovíková	Slovik	Apolona	18	s	slovak	Samland	Antwerp
141	17.1.1922	Bubliak	Bublak	Jan	26	ž	slovak	Saxonia	Southampto
142	4.8.1923	Bubliak	Bubliak	Josef	1	s	slovak	Nieuw Amsterdam	Rotterdam
143	4.8.1923	Bubliaková	Bubliak	Marie	25	v	slovak	Nieuw Amsterdam	Rotterdam
144	3.10.1924	Bandík	Bandik	Pavol	33	s	slovak	Aquitania	Cherbourg

Podľa veku najväčšiu skupinu tvorili vo veku 15 – 20 rokov 48 osôb tj. 33,3%, nasledovala skupina 21 – 25 rokov (31 – 21,5%), priemerný vek 24,8 rokov, podrobnejšie v Prílohe. Vystáhovalctvo bolo spočiatku doménou mužov, ale ženy ich rýchlo dobiehali. Celkovo sa vystáhovalo 84 mužov, tj 58,3%, žien 59 tj. 41%. Pohlavie sa neudáva v 1 prípade(!). Z mužov bolo ženatých 40 (47,6%), slobodných 44 (52,4%); ženy vydaté 8 (13,6%) a slobodné 51 (86,4%); stav nie je uvedený u 6 (4,2%) osôb. Najviac Rabčičanov pristálo v New Yorku v r. 1909 – 50 osôb, na druhom mieste v rokoch 1904 a 1913 po 12 osôb.

Cesta do prístavu.

Keď boli so všetkým pripravení vydali sa Rabčičania na ďalekú cestu. Zvyčajne ich sprevádzali agenti lodných spoločností, ktorí im pomáhali v novej neznámej situácii. Vystáhovalci ktorí mali pas cestovali železnicou južnejšou trasou do prístavu Brémy (38 osôb), tí ktorí pas nemali, odchádzali „načierno“ a cestovali severnejšou trasou cez územie Poľska a Nemecka do severnejšie položeného prístavu Hamburg (85 osôb). Iba niekoľko osôb využilo prístavy Atverpy (10 osôb), Rotterdam (4 osoby), Cuxhaven (2 osoby), a Cherbourg (1 osoba). V prístave sa ubytovali v prístavných barakoch, v ktorých čakali na loď. Zakúpili si lodné lístky (pokiaľ ich už

nemali zakúpené doma od agenta lodnej spoločnosti) do najlacnejšej 3. triedy, tzv. „vysťahovaleckej triedy“.

V prístave bol spracovaný zoznam cestujúcich, ktorý obsahoval meno vysťahovalca a odpovede na 29 otázok. Tento dokument po príchode do USA slúžil imigračným úradníkom na posúdenie spôsobilosti prisťahovalca.

LIST OR MANIFEST OF ALIEN PASSENGERS FOR THE U. S. IMMIGRATION OFFICE

By the regulations of the Secretary of Commerce and Labor of the United States, under Act of Congress approved March 3, 1903, to be delivered to
 Officer of any vessel having such passengers on board upon arrival at a port in the United States.

12 S.S. *Rheinland* arriving from *Rothemann* July 15, 1905 Arriving at Port of *...*

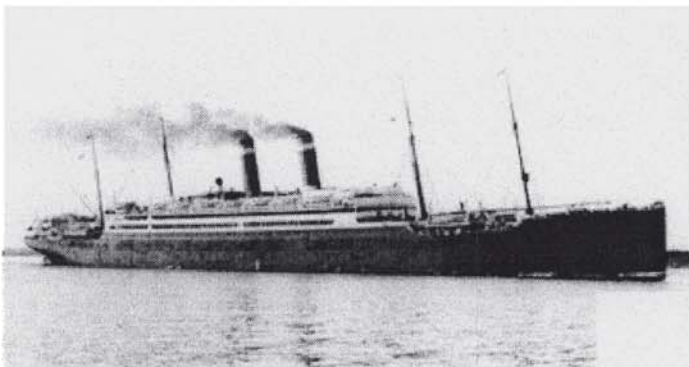
No.	Age	Sex	Marital	Country	Profession	Place of Birth	Last Residence	Port of Departure	Whether	Whether	Whether	Whether	Whether	Whether	Whether	Whether	Whether	Whether	Whether
1
2
3

Ukážka zoznamu vysťahovalcov napísaný v prístave.

Lode na ktorých sa plavili Rabčičania z Erópy do USA:

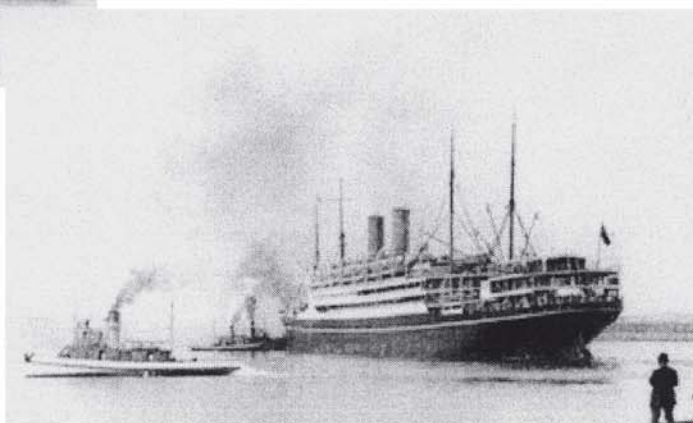
Amerika /18 osôb/, Kaiserin Augusta Victoria /13/, Cincinnati /8/, Blucher /7/, Bulgaria /7/, Kaiser Wilhelm II. /7/, Pretoria /5/, Main /5/, Zealand /5/, Hannover /5/, Graf Waldersee /5/, Barbarossa /4/, Kaiser Wilhelm der Grosse /4/, Pennsylvania /4/, President Lincoln /3/, Batavia /3/, Vaterland /3/, President Grant /3/, Gneisenau /2/, Majestic /2/, Niau Amsterdam /2/, Sauland /2/,

Deutschland /2/, Patricia /2/, Rotterdam /2/, Aller /2/, Hamburg /1/, Barcelona /1/, Moltke /1/, Spree /1/, Lahn /1/, Chemnitz /1/, Maunt Carrol /1/, Kronprinz Wilhelm /1/, Aquitania /1/, Saxonia /1/, Pinz Fridrich Wilhelm /1/, Grosser Kurfurst /1/, Bremen /1/,

Parník „Amerika“ bol spustený na vodu v Belfaste v r. 1905. Viezol celkom 897 pasažierov, z toho 1. triedy 420, 2. triedy 254 a 3. triedy 223 pasažierov. „Amerikou“ cestovalo **18 vystáhovalcov z Rabčíc**. Bol na 1. mieste v počte prevezených Rabčičanov.

Parník „Kaiserin Auguste Victoria“ bol spustený na vodu v Štetíne v r. 1905. V tom čase bol najväčšia loď na svete. Viezol celkom 2 996 cestujúcich, z toho 1. triedy 652, 2. triedy 286 a 3. triedy 2 058 pasažierov. Cestovalo ním **13 Rabčičanov**. Bol na 2. mieste v počte prevezených vystáhovalcov z Rabčíc.

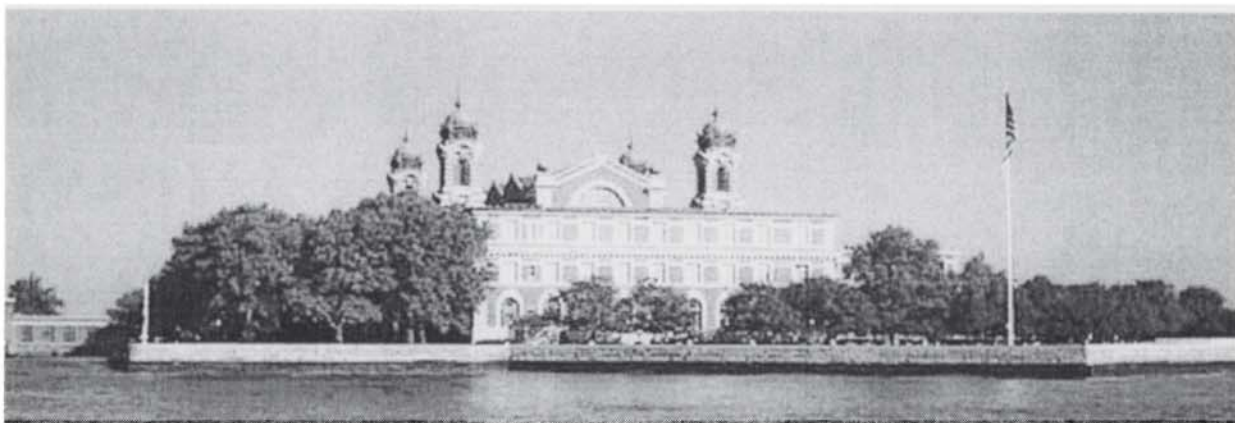
Plavba

Cestujúci 3. triedy boli umiestnení v podpalubí, v malých izbách ležali ľudia na regáloch na jednoduchom slamníku, spolu muži, ženy aj deti. Strava bola minimálna, väčšinou sa museli stravovať zo svojich zásob. Pitná voda sa rozdávala na prídel len v časových intervaloch, alebo len raz do dňa. Hygiena bola nedostatočná, vzduchu v izbe málo, mnohých premáhala morská nemoc.

Na lodi. rok 1892

Po 15 až 60-tich dňoch – podľa rýchlosti plavby - pristála loď v prístave, pri móle East River v New Yorku. Vysťahovalci 3. triedy boli prevezení člmi alebo trajektami na ostrov Ellis Island, kde sídlil Imigračný úrad a kde museli Rabčičania prekonať poslednú prekážku na ceste za lepším životom.

Budova Imigračného úradu dnes. V budove je múzeum prisťahovalectva „Ellis Island Immigration Museum“.

Imigračný úrad

V rokoch 1820 – 1892 sídlil Imigračný úrad na juhu Manhattanu v prístave Castle Garden. Odtiaľ ho presťahovali na ostrov Ellis Island, kde v tieni Sochy Slobody postavili novú budovu z „Gruzínskej borovice“ a otvorený bol 1.1.1892. Tento ostrov sa premenil na malé mesto, v ktorom sa nachádzal nový imigračný úrad, súd, škola, nemocnica, obchody a ubytovne. Večer 17.júna 1897 budova do základov vyhorela. Okamžite začali stavať novú „ohňovzdornú“ budovu otvorenú 17. decembra 1900 a v tento deň prijali 2 251 prisťahovalcov. Cez tento ostrov prešlo medzi rokmi 1892 až 1954 do Ameriky viac ako dvanásť miliónov prisťahovalcov. V novembri 1954 bol Ellis Island oficiálne uzavretý. V r. 1965 vyhlásili Ellis Island za súčasť Sochy slobody, ktorá bola postavená na susednom ostrove, za Národný pamätník. Po dôkladnej rekonštrukcii otvorili ostrov pre verejnosť a v budove Imigračného úradu zriadili múzeum „Ellis Island Immigration Museum“. Múzeum prijalo takmer 2 milióny návštevníkov ročne.

Príchod na Ellis Island

Kontrola na Imigračnom úrade.

Vláda Spojených štátov zaviedla regulačné opatrenia. Do krajiny nesmeli vstúpiť: chorí najmä na infekčné nemoci, negramotní, a úplne nemajetní – prisťahovalec musel mať majetok, min. 10 dolárov, alebo sponzora, ktorý by sa za neho zaručil. Preto musel každý imigrant absolvovať lekársku a právnu kontrolu. Po prevezení na ostrov Ellis Island oddelili mužov od žien a detí. Všetkých zoradili do radu a čakala na nich vstupná zdravotná prehliadka. Prehliadka začala už pri vstupe do hlavnej haly.

Do haly viedli schody, na konci ktorých stál lekár a pozoroval prichádzajúcich hore schodmi. Všimol si, či niektorý z nich nekríva, či nie je veľmi zadýchaný, či sa u neho navonok neprejavuje nejaká fyzická, psychická alebo motorická porucha. Následne ich kontroloval očný lekár, ktorý po rýchlom zbežnom vyšetrení rozhodol, či dotyčný pokračuje ďalej, alebo ho poslal na detailnejšie vyšetrenia, alebo ho hneď vrátil na najbližší parník do jeho krajiny, odkiaľ prišiel. Od očného lekára ho poslali na ďalšie vyšetrenia, kde sledovali duševné či fyzické deformácie, nákazlivé choroby, tehotenstvo, pohlavné choroby a podobne. Po každom vyšetrení prisťahovalcovi na hrud' napísali kriedou nejaký znak, ktorý predstavoval v skratke jeho diagnózu. Po vyšetreniach čakal prisťahovalca pohovor s úradníkom, ktorý mal pred sebou spis o všetkom, čo sa jeho osoby týkalo. Tento spis bol doplnený o jeho chorobopis, ktorý mu tam lekári urobili.

Lekárska prehliadka

Všetky tieto náležitosti boli podrobne skúmané a na základe nich sa úradník rozhodol, či ho do krajiny pustí, alebo nie. Úradníkovi často pomáhal tlmočník, keďže väčšina prisťahovalcov neovládala anglický jazyk. Každému bolo položených tridsať dva otázok, v ktorých sa ho pýtali na jeho meno, vek, povolanie, krajinu pôvodu, či je vzdelaný, či vie písať, čít ať, koľko peňazí si nesie so sebou a podobne.

Ak mali kontrolovaní nejaké problémy umiestnili ich do tzv. „väzby“. Napríklad ženy s deťmi, ktoré cestovali samé, museli v tejto väzbe počkať, kým pre nich neprišiel ich manžel. Ľudia, ktorí cestovali bez peňazí, museli počkať na niekoho, kto im prinesie peniaze, alebo sa za nich verejne

finančne zaručí. Chorí a tehotné ženy boli nútené ostať v nemocnici. Zločinci a políciou hľadané osoby boli hneď zadržané a vyhostené. Táto väzba trvala pre niekoho pár hodín, pre iného pár dní, no našli sa aj takí, ktorí tam strávili niekoľko mesiacov. Približne 80 % všetkých prisťahovalcov strávilo na Ellis Island len niekoľko hodín. Ostatní prisťahovalci boli zadržaní pre nejakú zdravotnú alebo administratívnu príčinu a len 2 % boli automaticky vyhostení z krajiny.

V Amerike

Rabčičania sa usádzali v priemyselnej oblasti v severovýchodnej oblasti v štátoch New York, New Jersey, Illinois, Connecticut, Ohio, ale najmä Pensylvánia, kde sa mesto Pittsburg stalo najväčším strediskom Slovákov. Život v Amerike bol pre pre nich ťažkou skúškou. Po neľahkých udalostiach doma, ťažkej a nepríjemnej plavbe po mori, stresujúcich podmienkach na imigračnom úrade sa dostali do ďalšej neľahkej situácie. Prvoradou úlohou bolo usadiť sa, nájsť si čím skôr prácu a začať sporiť. Vysťahovalci z Rabčíc boli v drvivej väčšine nekvalifikované pracovné sily, preto sa zamestnávali v baniach a oceliárňach. Práca v týchto profesiách bola často oveľa ťažšia ako doma, no pláca sa nedala ani zďaleka porovnať. Baníci a pracovníci v železiarňach mohli zarobiť až \$1.50 - \$2.00 na deň. Doma by pritom zarobili niečo okolo 15 - 30 centov. Zatiaľ čo muži pracovali v baniach a továrňach, ženy sa buď starali o domácnosť alebo o ubytovne, prípadne tiež pracovali. Ľudia pracovali v neľudských podmienkach, pri nedostatočnej hygiene, v uzavretých priestoroch v baniach a továrňach, časté boli úrazy, aj smrteľné.

Rabčičania sa pripájali k už existujúcim slovenským komunitám, zapájali sa do činnosti slovenských spolkov. prispôbovali sa novým životným podmienkam. Zdôrazniť treba, že pri krstinách, sobášoch pohreboch, zábave a iných príležitostiach zachovávali zvyky, tradície a obrady z domova. Život Slovákov v Spojených štátoch výstižne charakterizoval významný dejateľ K. Čulen, keď povedal: „**Nikde nebolo Slovákom tak dobre ako v Amerike, ale nikde netrpeli toľko ako v Amerike.**“

Spracoval: Jaroslav Lašút

Počtár Fúzik

Zoraď obrázky podľa toho, ako sa z vajíčka postupne vyvinul motýľ (vajíčko - húsenička - kukla - motýľ), a poradie očísľuj.

Dokreslí motýle tak, aby mali na krídlach vpravo rovnaký počet bodiek a čiarok ako na krídlach vľavo.

Kamarát motýlik

Odpíš z koliesok písmenká v takom poradí, ako Micka motýlika vyfarbovala. Dozvieš sa, ako sa motýľ volá.

Veselé lienky

Spoj vždy dve lienky s rovnakým počtom bodiek. Vyfarbi kvietky tak, aby na obrázku boli dva červené, tri žlté a štyri modré.

Kadiaľ k štvorlístku?

Ktorá lienka nájde cestu k štvorlístku? Nakresli ju doprostred labyrintu (dokresli správny počet bodiek).

